

Pääkirjoitus

Ira Virtanen, Sanna Ala-Kortesmaa,
Sanna Herkama & Tomi Laapotti

Viittausohje:

Virtanen, I., Ala-Kortesmaa, S., Herkama, S., & Laapotti, T. (2022). Pääkirjoitus. *Prologi – Viestinnän ja vuorovaikutuksen tieteellinen aikakauslehti*, 18(1), 2–4. <https://doi.org/10.33352/prlg.124686>

To cite this article:

Virtanen, I., Ala-Kortesmaa, S., Herkama, S., & Laapotti, T. (2022). Pääkirjoitus [Editorial]. *Prologi – Journal of Communication and Social Interaction*, 18(1), 2–4. <https://doi.org/10.33352/prlg.124686>

Prologi

– Viestinnän ja vuorovaikutuksen
tieteellinen aikakauslehti

journal.fi/prologi/

ruotsiksi: Prologi – Tidskrift för Kommunikation och Social Interaktion
englanniksi: Prologi – Journal of Communication and Social Interaction

Julkaisija: Prologos ry.

Avoin julkaisu / Open Access
ISSN 2342-3684 / verkko
ISSN 1795-7613 / painettu versio

Pääkirjoitus

Prologi, 18(1)

2–4

<https://doi.org/10.33352/prlg.124686>

Pääkirjoitus

Toimituskunnassa olemme pohtineet paljon, miten suomalaisena ja pääasiallisesti suomenkielisenä tieteellisenä lehtenä voimme edistää tieteen avoimuutta ja tarjota julkaisualustan viestinnän ja vuorovaikutuksen teemoja myös eri tieteenaloilla tarkasteleville tutkijoille ja asiantuntijoille. Olemme iloisia meille lähetetyistä suomenkielisistä viestinnän ja vuorovaikutuksen käsikirjoituksista, siitä että lähitieteenalojen tutkijat ovat myös löytäneet aikakauslehden sekä englanninkielisistä käsikirjoituksista, joita Prologi on vastaanottanut. Ensimmäistä ruotsinkielistä tekstiä vielä odotetaan.

Tämän numeron vertaisarvioituissa artikkeleissa käsitellään viestintää Twitterissä. Sananvapauden, medioidun viestinnän, diplomatian ja yhteistyön teemat puhuttivat erityisesti numeron julkaisuvuonna 2022. Myös Prologin toimitustyössä kohdattiin konkreettisesti Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset julkaisupo-

litiikkaan. Prologi ja kustantaja Prologos ry:n johtokunta tekivät päätöksen kieltäytyä julkaisemasta venäläisiä tai valkovenäläisiä instituutioita edustavien tutkijoiden käsikirjoituksia.

Numeron ensimmäisessä tutkimusartikkelissa Lassi Rikkinen ja Pekka Isotalus tarkastelevat suomalaisten ulkopolitiikan ammattilaisten viestintätoimijuutta Twitterissä. Näkökulma aiheeseen on ajankohtainen, sillä Twitter on viime vuosina noussut julkisen diplomatian ja maailmanpolitiikan tärkeäksi areenaksi ja alustan omistajuuden vaikutuksesta käydään aktiivista keskustelua. Kirjoittajat pureutuvat aiheeseen kartoittamalla muun muassa syitä ulkopolitiikan ammattilaisten Twitter-viestintään osallistumiseen sekä vuorovaikutusosuuden ja ulkopolitiikan ammattilaisten näkemyksiä Twitter-viestinnästään ja siitä Suomen valtiolle saavutettavasta hyödystä. Tutkimuksen tulokset osoittavat, että viestintätoimijuuden ja vuorovaikutusosuuden näkökulmasta mer-

kitystä on esimerkiksi sillä, millaista vuorovaikutusosaamista ulkopolitiikan ammattilaisella on, mitkä asiat motivoivat häntä viestimään Twitterissä ja miten tärkeänä hän pitää sosiaalisen median keskusteluihin osallistumista.

Jari-Mikko Meriläisen tutkimusartikkeli jatkaa Twitter-viestinnästä. Teksti tarkastelee Marinin hallituksen ministereihin Twitterissä suunnattua vihapuhetta. Tutkimuksessa selvitettiin, kuinka yleistä ministereihin kohdistuva vihapuhe on, ja miten se jakautuu sukupuolen, iän ja puoluekannan mukaan. Vihapuhetta sosiaalisessa mediassa on aiemmin tutkittu opettamalla tekoälyä tunnistamaan sitä hälytysanalistojen avulla. Tässä artikkelissa kirjoittaja analysoi käsin yhteensä 10 046 tviittiä, jotka oli lähetetty havainnointijakson 7.4.2021–20.8.2021 välisenä aikana ministerisalkkua hallinneille. Meriläisen havaintojen mukaan suunnilleen joka 20. ministereille lähetetty viesti on vihamielinen, ja vihatviittien esiintyvyys kasvaa viikonloppuisin. Tutkija myös reflektoi tekoälyn ja tutkijalähtöisen vihapuheanalyysin merkitystä.

Puheenvuorot ja palkitut

Prologos ry järjesti Vuorovaikutuksen tutkimuksen päivät Tampereella 30.9.–1.10.2022. Kutsuttuina puhujina tiedetapahtumassa olivat apulaisprofessori Stephanie Fox (Université de Montréal) ja professori Pekka Isotalus (Tampereen yliopisto).

Stephanie Foxin keynote-puheenvuoron teema oli “What Collaboration Entails: From the Traitorous to Team Care” [*Mitä yhteistyö ennakoi: Petollisesta huolenpitoon tiimeinä*]. Puheenvuorossaan hän käsitteli kattavasti moniammatillista yhteistyötä terveydenhuollon organisaatioissa ja kuinka ilmiötä on määriteltä. Fox osoitti kiinnostavasti määritelmien

paradigmaattisia jännitteitä. Viestinnän ja vuorovaikutuksen rooli näyttöytyy moniulotteisena ja vaikuttavana. Kuitenkin organisaatioiden tehokkuusajattelu usein ohittaa viestinnän käytännöllisen ja teoreettisen ulottuvuuden ja mahdollisuudet. Seurauksena on kielteisiä vaikutuksia työhön, kuten työntekijöiden stressin kasvamista, uupumusta ja loppuun palamista. Fox kutsuu viestinnän ja vuorovaikutuksen alan osajia aktiiviseen pohdintaan, miten he voivat tukea päättäjiä laajentamaan ymmärrystään viestinnästä ja yhteistyöstä organisaatioiden arjessa.

Pekka Isotalus johdatti kuulijansa puheenvuorossaan aikamatkalle medioidun vuorovaikutuksen tutkimukseen. Keynote-puheenvuorossa “Minne menet ja mistä tulet medioitu vuorovaikutus?” limittyivät herkullisella tavalla Isotaluksen omat elämänvaiheet, tutkimusaiheet ja laajempi mediaympäristön kehitys muutaman viime vuosikymmenen ajalta. Aikamatka herätti paljon ajatuksia, naurua ja myös joitakin tunnustuksia; muutamat kuulijat paljastivat osallistuneensa Isotaluksen vetämillä ensimmäisille Internet-sivujen laatimiseen keskittyneille harjoituskursseille joko tutoreina tai oppilaina yli 20 vuotta sitten. Puheenvuorosti esiin sen, kuinka medioidun vuorovaikutuksen käsitteellistäminen ja tutkimuskohteet ovat muuttuneet. Erityisesti Internet, teknologiavälitteisen viestinnän kehitys sekä sosiaalisen median tulo ovat omalta osaltaan haastaneet medioidun vuorovaikutuksen tutkimusta. Alan tutkijoille ajankohtainen kysymys onkin, millaista medioidun vuorovaikutuksen tutkimus tulevaisuudessa on.

Julkaistussa lectio praecursoriassaan Sari Rajamäki vahvistaa, että kokemus työyhteisöön kuulumisesta rakentuu asiantuntijuutta arvostavassa ja hyväksyvässä vuorovaikutuksessa. Työyhteisön uusi tulokas ei kiinnity työyhteis-

söön automaattisesti. Rajamäen väitöstutkimus osoittaa, että käsitys kuulumisesta rakentuu työpaikan vuorovaikutustilanteissa. Väittelijä tarkasteli työssään sekä ajallisuutta että vuorovaikutussuhteita, ja tuotti uutta tietoa siitä, millainen vuorovaikutus mahdollistaa kokemuksen työyhteisöön kuulumisesta.

Keväällä 2022 ilmestyi Suvi-Tuuli Murumäen ja Heljä Haapamäki-Niemen toimittama Äidin kielen opettajain liiton vuosikirja, joka keskittyy vuorovaikutukseen. Vuosikirja kantaa nimeä ”Yhdessä – Näkökulmia vuorovaikutuksen oppimiseen ja opettamiseen”. Prologiin teoksen arvioi Emma Kostiainen, joka kuvaa vuosikirjan antia teorian ja käytännön opettamisen tukena. Kostiainen korostaa kirja-arvioissaan sitä, että ymmärrystä vuorovaikutusosaamisen opettamisesta ja oppimisesta rakennetaan yhteisesti tutkijoiden, opettajien ja oppijoiden kanssa. Hän päättää tekstin huomioon, kuinka tärkeä näkökulma näkyy myös kirjan nimessä mainiolla tavalla – *Yhdessä*.

Vuorovaikutuksen tutkimuksen päivillä 1.10.2022 jaettiin jälleen myös kunniamaininta ja gradupalkinto. Vuoden vuorovaikutusteko 2022 -kunniamaininnan vastaanottivat Anne Leppäjärvi ja Haaga-Helian maahanmuuttajataustaisten journalistien koulutustiimistä. He kuvaavat vuorovaikutuksen merkitystä omassa koulutuskokonaisuudessaan keskeiseksi. Kunniamaininnan saajat ovat kehittäneet työskentelytavaksi monikielisen yhteistiimimallin suomalaissyntyisille tutkinto-opiskelijoille ja ulkomaalaistaustaisille journalisteille. Koulutukseen sisältyy tiedon ja uusien välineiden oppimisen lisäksi vuorovaikutusta, jossa saa kysyä, väittää ja oivaltaa yhdessä. Vuorovaikutuksen merkityksen ymmärtäminen ja uusien vuorovaikutustapojen kehittäminen synnyttää osallisuutta. Kirjoittajat kuvaavat, miten yhteistyön

tuloksena on syntynyt journalistisia tuotoksia, joita ei olisi voitu tehdä yksin.

Prologos ry myönsi nyt toista kertaa gradupalkinnon ansioituneelle viestinnän ja vuorovaikutuksen maisterintutkielmalle. Tänä vuonna palkinnon sai Vilppu Järvinen pro gradu -tutkielmallaan ”Oletko tyttö vai 12-vuotias poika?” – Äänen merkitys verkkomoninpelien ääniviestimissä sukupuolivähemmistöjen näkökulmasta”. Järvinen teki tutkielmansa Tampereen yliopistossa Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunnassa ja se tarkastettiin alkuvuodesta 2022. Tutkielmassaan hän tarkastelee sukupuolivähemmistöön kuuluvien verkkopelaajien kokemuksia moninpeleissä. Järvinen toteaa pelimaailman näyttäytyvän sukupuolituneena. Palkinnon myöntämisen perusteluina olivat aiheen valinta ja käsittely, menetelmällinen eheys, omakohtaisuuden sitominen tekstiin sekä onnistunut monitieteellinen ote.

Tämä numero on Prologin toimituskunnan 2021–2022 kauden viimeinen varsinainen numero. Olemme kautemme aikana muun muassa avanneet Prologiin mahdollisuuden julkaista teemanumeroita ja luoneet teemanumeroiden toimittamisen ohjeet vierailevien toimittajien tueksi. Prologin uusi toimituskunta vuosille 2023–2024 periikin kaksi työn alla olevaa, aikakauslehden historian ensimmäistä teemanumeroa. Kiinnostavaa tulossa, kannattaa pysyä kuulolla.

Kiitollisin terveisin

Prologin toimituskunta 2021–2022

Ira Virtanen, Sanna Ala-Kortesmaa, Sanna Herkama ja Tomi Laapotti